Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Dyalogus apologetius

urn:nbn:de:bsz:31-300776

Visual Library

liber ⁊ expeditus euolet in celū/ vbi ſtatū
habeat omniū bonoꝝ aggregatione perfe
ctum. ¶ Volucer ¶ Hactenus o monice
theologia locuta ſit. nos ex ſua nr̄aq; col/
locutōne breuiter epilogātes ſumam⁹ hoc
cōpendioſuȝ in omni tribulatōne ſolamē
vt toto corde ſuſpiremus/leuātes oculos ī
celū ⁊ dicētes. Deus ē pater miſericordia/
rum/⁊ totius ↄſolationis/in cui⁹ miſeratō
ne ſperandū eſt. cui⁹ ſe volūtati ↄformādū
eſt. a quo eſt virtus patientie. in quo eſt ſe
renatio ↄſcientie. Nos interim traheꝛe co/
nemur in affectū/quod ſub quatriduo diſ
ſeruimus p̄ intellectū. ¶ Monicus ¶ Fi/
at/ita precoꝛ/⁊ pax dei que exuperat omnē
ſenſum/corda ⁊ intelligentias noſtras cu/
ſtodiat in caritate dei/⁊ patientia xp̄i/ vt p̄
patientiā ⁊ conſolationē ſcripturaꝝ ſpem
habeamus Amen. ¶ Explicit.

Incipit dialogus

apologeticus cui⁹ collocutores ſunt volu/
cer/et monicus/vt in conſolatione theolo
gie ſeruatum eſt. ¶ Volucer.

Rem inquiris o monice/ quā
nec paucis diebꝫ/nec vllis pe
ne verbis explicare fas mihi
eſt. Petis cur terminata p̄ ge
nerale conciliū/nō fuerit cau
ſa fidei/contra doctrinā peſtiferā. Juben/
tem tirānos p̄ inſidias interfici/ p̄ quoſli/
bet etiā priuatos/ oꝛdine iuris nec diuini
nec humani ſeruato/ ⁊ ↄfederatione quali
bet nō obſtante? ¶ Ego ſynodū nō incu/
ſo/quaȝ reuereoꝛ ⁊ veneroꝛ/ ſed plurimos
in ſynodo ↄuerſantes excuſare non valeo/
quos anime paſſiones ⁊ peſtes improbe
quibꝫ mos eſt cathedrā humani ſubuerte/
re iudicij/fefellerūt ⁊ errare fecerūt alios in
inuio ⁊ non in via/alios male diſſimulare
vel negando iuſticiā/vel id qđ credere de/
buerant ad iuſticiā/non oꝛe ↄfitendo ad ſa
lutem/ alios obſurdeſcere ad ſalutarē illaȝ
iacobi iuſſionē. Nolite fratres in p̄ſonarū
acceptione habere fidem dn̄i nr̄i ihu xp̄i.
Siquidē fuit apud aliquos impudētiſſi/
ma p̄ſonaꝝ acceptio/ dum eadē fidei cau/
ſa/iſti dānati ſunt/alij p̄tranſiti. ¶ Moni
cus ¶ Fuerat igit̄ tutius o volucer atq; cō
ſultius nō queſiſſe iudiciū a talibꝫ q̄ꝫ expo
nere ſanctū canibꝫ/⁊ p̄icere margaritas an̄
poꝛcos. quinetiā aduena noſter/ nōne de/
buerat prius ſedens cōputare ſi ſumpt⁹ ei

ſi ſuffragia coadiutoꝝ p̄ re tanta ſuppete/
rent/ne cū non potuerit p̄ficere/iure ccide
rit in illud ip̄roperiū/iſte homo cepit edifi
care/⁊ nō potuit ↄſūmare. ¶ Volucer ¶
Vrges vehementer o monice ⁊ in has me
trudis anguſtias. vt quid rn̄ſurus ſim nō
ſatis inueniā. Itaq; ſi iuſtificatōneȝ adue/
ne noſtri ſuſcepimus/poterimus id quidē
in multꝭ ſperamus p̄ficere: ſed ignominiā
opoꝛtebit/⁊ turpitudinē reuelare nonnul
loꝛum/quos colere quoſq; revereri/quos
diligere/ ſtatus ſuus ⁊ ſocietas efflagitat.
¶ Monicus ¶ Debuerāt circūſpici pri⁹
talia diligenter ne in re tanta quereret̄ poſt
exitū/turpis illa nec admittenda penit⁹ ex
cuſatio: nō putaui. Eſt enī circūſpectio p̄s
maxima prudentie/que ſue ↄſiderationis
oculos circūgirat/ nedum in illa que de ſe
licita ſunt. ſed que circūſtantijs omnibꝫ at
tentis/vt tempe. loco. et p̄ſonis/expediunt
Sunt enī quedaȝ licita/que circūſtantijs
obſtantibꝫ/ideo nō expediūt quoniā expe
diri nō poſſunt/⁊ ad debitū ↄſummatōis
finem induci. ¶ Volucer ¶ Agis o moni
ce iuxta vulgi p̄uerbiū/poſt reditū a iudi/
cio vel a foꝛo/ſapienter ↄſulis. Quippe ſi
de generali ↄcilio/ſi de homibꝫ ip̄m conſti
tuentibꝫ/ſi de ſtudijs ac vniuerſitatibꝫ pe/
ne totius xp̄ianitatis habentibꝫ ibi lega/
tos ſuos/ſi de coadiutoꝛibꝫ ad p̄ſequendū
ſi de cōmiſſarijs ad examinādū cauſas om
nes fidei/ſi de ſacro dominoꝝ cardinaliū
collegio/ſeu romana curia ſuſpicandū ma
le fuerat/de miniſtratōe iuſticie/curreret i/
pugnatio vel accuſatio tua/p̄ſertim q2 ge/
nerale ↄciliū fuerat ſpecialiter celebꝛatum
ad hunc finē extirpationis hereſū ⁊ erroꝛū
et hoc ab initio ſic attentatū eſt fieri vt de/
tinerent̄ etiā errantes in carcere/quoꝝ ali/
qui poſtmodū ignibꝫ traditi ſunt. Primi/
tus enī bohemi/dehinc anglici detulerant
erroꝛes i vykleff. Bohemi circiter. xlv. an/
glici plusq̄ꝫ ducentos Pro quoꝝ reproba
tione/zelauit ⁊ p̄dicauit publice ⁊ aduena
quātū alter alioꝝ. Videat autē prudentia
tua ſi nō exiſtimare iuſtū erat/ nec temera/
rium/nō minori diligentia. zelo vel ↄſtan
tia p̄cedi debere ad dānationē doctrīe ma
gis in moꝛibꝫ ⁊ republica peſtifere/⁊ h̄ om
ni tergiuerſatōne/ vel p̄ſonarū acceptione
reiectis. Adde q̄ ſereniſſimus rex roma/
noꝝ p̄cipuus ab initio p̄motoꝛ extitit/vt
hec eadē doctrina tanq̄ꝫ principibꝫ palam

aduerſa dānaret ſicut oñdit in aſſecutione
dānationis vnius articuli vel aſſertionis cō
tinētis totā in effectu doctrinā hāc oī pub
lice rei capitalit inimicā. Cuius dānatōis
tenor eſt. Precipua ſolicitudine volēs hec
ſacroſancta ſynodus ad extirpatōez hereſuz
et error in diuerſis mūdi ptib inualeſcen
tiū pcedere/ſicut tenet/ τ ad hoc collecta ē/
nup accepit q nōnulle aſſertōes erronee ī
fide τ bonis morib ac multiplicit ſcanda
loſe/totius q reipublice ſtatū τ ordinē ſub/
uertere moliētes dogmatizate ſunt. int qs
hec aſſertio delata eſt. Quilibet tyrānus pōt
et debet licite τ meritorie occidi p quēcun
q vaſallū ſuū/vel ſubditū. etiā p inſidias
et blandicias vel adulatōes. Nō obſtante
quocūq iuramēto ſeu ɔfederatōe cū eo nō
expectata ſnia vel mādato iudicis cuiuſcū
q. Aduerſus hūc errorē ſatagēs hec ſacta
ſynodus inſurgere/ τ ipm funditus tollere: pre
habita deliberatōe matura/decernit decla
rat τ diffinit hmōi doctrinā erroneā eſſe in
fide τ morib/ipamq tāq hereticā/ſcanda
loſam/ſeditioſam/ τ ad fraudes/deceptōes
mēdacia/proditōes/piuria/vias dantē/re
probat τ ɔdēnat. Declarat inſup/decernit
et diffinit/q ptinaciter doctrinā hanc pni
cioſiſſimā aſſerētes/ſunt heretici/ τ tāq ta/
les iuxta legitimas τ canonicas ſanctiōes
puniēdi. Monicus Dū etiā atq etiā
recogito volucer vba ſacre ſynodi quēad/
modū fatet ſe pcipua ſolicitudie deſtructō
nē hereſuz τ error debere pſequi/ quēad/
modū pterea ſeueri cēſura iudicij dānauit
hāc aſſertōez q totā fere ɔplectit doctrinā/
noue aſſertionū denūciata cū ppōe vnde
fideliter excerpte ſunt/nō inuenio realē ſu/
ſpitionis cām fuiſſe fingēdā/qn τ ɔcilium
dānās/ τ res pmanēs/ τ doctor cetus ɔſulēs
debuiſſent ad vlteriora pcedere. Si aūt ali
ter vel cur acciderit/omitto qrere. Hoc ad
pñs inqro: cur aduena nr p ceteris in hac
pſecutōe notatus ē. Volucer Noſti mo
nice qd ad officium cācellarie pariſieñ. cui
deſeruit ſpectat in fide materijs/noſti pfeſ
ſionē ſuā/expertus es qualēcūq zelū ſuū/ad
ea q religionē nrām reſpiciūt. Scis q li/
ber ē ab oīb vinculis mūdane neceſſitatis
qtinus poſſit amplius pparato aīo/p veritate
certamē hre. Talis ē inſup de q iuſticia ſi
nō recte ambulauerit ad veritatē euāgelij/
valeat fieri/abſq pturbatōne alior ſeu rei
publice via facti/put alias corā inclita na
tione frācie vni militi palā dixit. Scis ni/
hilominus q a xpianiſſimo rege frācor et a
pclariſſima filia ſua vniuerſitate pariſieñ.
imo τ ab eccl'ia gallicana/ p puīcia ſenoñ.
delegatus extitit ad generale ɔciliū/ſub certis
inſtructionib τ lrīs/q pſecutōez materia/
rū fidei. huius aūt noiatim/necnō vnionis
eccl'iaſtice. ſed reformatōis mor in capite
et mēbrū multiplr imponebāt. Moni/
cus Eſto ſic fuerit/ accepi nihilominus
emanaſſe poſterius mādatū a rege/dū de tra
ctatu pacis in frācia fuiſſet agitatū/ q hec
materia non exponet corā ſacro ɔcilio/ita
tū ſi ps aduerſa vellet deſiſtere. Volucer
Monice iam eſſe res integra ceſſauerat
iam ɔmiſſio trib dñis cardinalib etiā añ
aduētū ambaſiator regis/ ab aduerſa pre
petita fuerat τ obtēta. Sereniſſimus pterea
romanor rex hāc materiā vt ſciret veritas
voluit ī mediū deduci/ ſicut ex lrīs ſigillo
ſuo ſignatis/ ac p illa q palā opatus eſt corā
iudicib fidei/pſonalit ɔparēs pſpicuū eſt
et ex pdicta ɔdēnatōe qlibet tyrānus reddit
manifeſtū. Monicus Attēde volucer
nedū pſecutōez primo factā iuſtificare vis
culpes eā que poſtmodū facta eſt pſecutio
nis omiſſionē: maxime pus electōez canoni
cā τ legitimā ſūmi pōtificis. Volucer
Recordare qd antea dixeris/q ī oīb circū
ſpectio tenēda eſt/ vt penſet nedū qd verū
vel iuſtū ſit/ſed qd expediens. Nā variata
circūſtātia qlitate vere vel eſtimatiue/nō
erit vicioſuz ſi mutet in diuerſa vel aduer/
ſa ɔſiliū/ quēadmodū terēcianus ſenex ex ſe
refert. Monicus Vñ cognitū o volu
cer plus q antea/ q nō erat expediēs pſecu/
tionis ɔtinuatio. Volucer Ab moni
ce qſo ne tale aliqd ſcrupuloſe nimis qſie/
ris/qd vt pnotatū eſt nullis verbis exequi
pōt/nec cū modeſtia q neminē ledere vult
nude tradi. Pro patere germanū tuū pate
re potius morſib alior q alios ipe mordere
videat. Monicus Expoſtulatio tua
rōnabilis videret/ſi tm̄mō de pſone leſiōe
vel iactura nūc ageret/veritatis vo. τ talis
veritatis eq aīo qs ſuſtinuerit detrimentū
fieri/vt pſonar qrundā opiat vel ignomi
nia vel culpa: Volucer Nōne ſatis vi
det p triūpho veritatis/ q nulla aduerſus
eā/poſt tot agitatiōes τ ptractiones lata ē
ſnia/q pſertim in rē trāſierit iudicatā. q p/
terea diceret ea q veritatis erāt leſa eſſe/pro
teſtātib hipm p lrās ſuas ad xpianiſſimū

frãcie regẽ trib⁹ cardinalib⁹ qui circũuenti
p̄tẽſa3 tulerãt ſniã3/ ſup nullitate ſnĩe Epi
pariſieñ. de q̃ relati⁹ alibi. Manet igit̃ i ro
boꝛe ſuo deteſtatõ falſitatis/ ⁊ heretice pra
uitatis. Manet approbatõ tã ſolẽnis ſacre
theologice facultatis in vniuerſitate pari/
ſieñ. cui cẽtũ ⁊. xli. theologi/ ſe manib⁹ pro
prijs ſubſcripſerũt. Manet ſil'is approba
tio p̄clare facultatis decretoꝝ/ in eadẽ vni/
uerſitate/ que ſilr̃ in ſe tota pond⁹ approba
tionis ſue dedit ſub lr̃is patẽtib⁹. Manet
autenticũ valide parlamẽti regij decretu3
vel arreſtũ hmõi doctrine cũ tota ꝓpõe Jo.
pui capitalr̃ dãnatiuũ. Manẽt deliberatõ
nes ſolẽniſſimoꝝ theologoꝝ de diuerſ̃ ſtu
dijs/ q̃s ꝑuerſa nõ ſubuertit affectio. Ma/
net denicꝫ iudiciũ ſacre ſynodi general' in/
tegrũ q̃ ſuo ſilẽtio/ dãnatõe3 p̄dictaꝝ aſſer/
tionũ nõ reprobãs approbauit/ iũcto q̃õ
in dãnatõe tã ſeuera hui⁹ aſſertõis quilib3
tyrãn⁹ ⁊c. voluit ſatis intelligi/ alias hmõi
velut in ſua radice dãnaſſe/ q̃ radix ẽ/ vt ne
minẽ alt̃ occidat auctoꝛitate ꝓpria q̃tũcũ/
cꝫ ſceleratũ/ necꝫ iuſiurãdũ ꝓpter incõmo/
V dũ tpale ſui vel ſuoꝝ violet. Monic⁹
Sed q̃d de deliberatõib⁹ q̃rũdã mẽdicã/
tiũ cũ magno nũero rñdebis/ q̃s dicunt fa
cta i vnũ ↄuentõe ſe cuidã ſcedule ſubſcri/
pſiſſe/ quã ſigillauerũt ſigillis generaliũ õ
q̃tuoꝛ oꝛdinib⁹ vt p̄tẽdũt/ vbi deliberãt ſ3
in ſacco ⁊ tenebꝛis. aſſertões iſtas nõ eẽ iu
dicio fidei reprobãdas/ imo ſnĩandũ eſſe/
q͛ ad fidei iudiciũ nõ ptinẽt. Necꝫ ei i hãc
inſaniã auſi ſunt pſilire/ vt apte dicerẽt q͛
vere ſunt. Gloꝛiat̃ tñ aduerſa ps/ tãcꝫ eas
deliberauerit veras eẽ. Volucer O ſi
ſcires oĩa monice q̃ circa ꝓceſſu3 talẽ emer
ſerũt/ nũc iſtis nũc alijs vijs/ imo inuijs et
exoꝛbitãtijs. exiberet ſpm̃ tuũ vehemens
indignatio/ q̃lia nõ pſequoꝛ/ ne ſatyrã vel
tragediã aggreſſus eẽ videar. Hoc vnũ ſci
re potuiſti/ q͛ p̄dicta deliberatio cõſpirata
fuit tandẽ oblata corã toto ↄcilio tancꝫ he
reticalis/ aut heretica prauitate vehement̃
ſuſpecta/ ſub ꝓteſtatõe ſolẽni facta p adue
nã nr̃m quã tũc noĩe regis ⁊ ambaſiatorũ
ſuoꝝ ꝓpoſuit/ de ſubſcribẽdo ſe ad penã ta
lionis ſi aliq̃ quãtũcũcꝫ multiplicitati/ cõ
trariũ vellẽt ſuſtinere. Quinetiã ſacra theo
logie facultas pꝛiſieñ. du3 ad ipam ſcedula
talis delata ẽ/ p parte dicti xp̄ianiſſimi frã
coꝝ regis/ ſuacꝫ deliberatio q̃ſita/ reproba
uit eã multiplici/ ⁊ efficaciſſima rõne/ ſub

patẽtib⁹ lr̃is ſigillo ſuo munitis. Nõ igit̃
põt aduerſa ps gloꝛiari de pluralitatis ma
ioꝛi theologoꝝ necꝫ nũero. Monicus.
Scire velim ſi p⁹ aſſumptõe3 ſũmi põ/
tificis aliq̃ ſaltẽ eoꝝ q̃ mõ cõmemoꝛas/ in
fauoꝛẽ cãe fidei/ regis/ ac vniuerſitatis fue
rint intimata vel ſuggeſta. Volucer X
Nolo monice de ſctĩſſimo dñõ nr̃o ⁊ xp̄o
dñi/ velut os in celũ ponẽdo loq̃. Collatera
les nihilomin⁹ habuit/ q̃s in hac ⁊ ſilr̃ ma
teria tãgẽte dños polonos/ ꝓceſſiſſe dicũt
aliq̃ min⁹ diligẽter/ necꝫ ſatis ad zelũ ⁊ fa/
uoꝛẽ catholice veritatis/ q̃ necꝫ verbis ne/
cꝫ ſcriptis exhoꝛtatoꝛijs/ ad ꝓſecutõe3 ſeu
terminatõe3 potuerũt accẽdi. Teſtis ti/
bi ſit ſcedula multis oſtẽſa quã hic placet
inſerere ſic habentẽ. Conſiderẽt zelato/
res xp̄iane religionis ⁊ honoꝛis dñi noſtri
pape/ ac hui⁹ ſacri ↄcilij/ ſi articul⁹ ſcõs pri
cipalis ↄuocatõis hui⁹ ↄcilij/ q̃ eſt ſup he/
reſum ⁊ erroꝝ extirpatõe/ nõ tractet̃ vel ex/
pediat̃/ pſertim i materijs ſolẽniter denun
ciatis ⁊ multiplr̃ agitatis in h̃ ſacro ↄcilio
q̃liter hoc varij varie potuerũt imputare.
Quidã ad negligẽtiã/ in re tãta atcꝫ preci/
pua ſolicitudie tractãda/ put fatet̃ ↄcilium
in dãnatõe hui⁹ q̃libet tyrãn⁹. Alij ad igno
rantiã q͛ de paucis ꝓpõib⁹ q̃ nõ ſunt d̃ api
cib⁹ fidei nõ decreuerũt q̃d ſm̃ doctrinã ſa
cre ſcripture tenẽdum ſit/ an videlicet vere
fuit vel falſe/ ſane vel inſane/ approbãde vl̃
reprobãde. Alij ad pſonaꝝ acceptõne3/ et
humanũ timoꝛẽ ſeu foꝛmidinem/ ⁊ ad illo
rum contra quos hic proceſſu3 eſt in fidei
materijs/ queadmodũ ſũt bohemi remur/
murationẽ. Alij ad aptã iuſticie denegatõ
nem in materia fidei ⁊ moꝝ ſeu culpabilẽ
diſſimulationẽ. Alij ad p̄latoꝝ ⁊ aliorum
auariciã/ querẽtiũ in eccleſiaſtica refoꝛma
tione/ que ſua ſunt vel vtilia/ non que ihũ
xp̄i/ vel ſpũalia. Alij ad regũ principum ⁊
vniuerſitatu3/ qui promouerũt predictas
materias/ vilipenſionẽ ⁊ indignationẽ vt
fuerunt rex francoꝛũ/ rex polonoꝛu3 ⁊ vni
uerſitas ſtudij pariſieñ. et plures alie. Alij
ad auctoꝛitatis p̄latice ſup hereſibus ex/
tirpandis in ſuis dioceſibus eneruationẽ
et ad curie romane in eiſdem erroꝛibus ex
tirpandis notoꝛiã omiſſionẽ. Alij ad ſoꝛ/
didam multorum in hoc concilio vno vel
alio modo corruptionem. Alij ad omniũ
que facta ſunt in concilio ſcandalizationẽ
vel infirmationẽ. Alij ad legatorũ regum

et vniuerſitatū qui ex iniūctione vel inſtru-
ctione facta eis/promouerūt ⁊ promouere
debuerūt predictas materias/negligentiā
culpabilem. Alij ad theologorū ⁊ predicā-
tium veritatis fidei/periculū et depreſſio-
nem/vbilibet ꝑ xp̄ianitatē/ maxime dū er-
rantes fuerint potentes ⁊ principes. Alij
ad homicidiorū proditionū/ꝑiuriorū ſedi-
tionū/nutritionē ſeu iuſtificationē/maxi-
me dum bella fundant̄ in ſuſtinendū erro-
ribus. Alij ad hereticantiū ⁊ errantiū non
emendationē/ſed obſtinationē. nec ad fra-
ternam ſeu iudicialē vel paternā correctio
nem/ſed violentiorē effrenationē. Alij ad
obedientie generalis preſtari debite modo
ſummo pontifici/fortaſſis(quod abſit)pi
culoſam dilationē/apud multos xp̄ianita
tis principes aut populos. Alij ad clerico
rum apud laycos imo ⁊ apud fideles ⁊ pa-
ganos/⁊ precipue petri de luna ⁊ ſuos fau
tores ſubſannationē vel irriſionē/ꝙ in ma
terijs vulgo notiſſimis que ſunt ipa prece
pta moralia/aliter patiūtur errare/⁊ diuer
ſo ſibiinuicem ꝑtinaciter aſſerere/ in p̄ſen-
tia generalis concilij/ intm̄ vt ſub ſummo
pontifice quē omnes pro extirpatione er-
rorum p̄ſtolabant̄/maior diſſimulatō ſub
oriri videatur. Alij deniqꝫ qđ omniū gra-
uiſſimū eſt/ad offenſam dei/ in deſertione
defenſionis catholice veritatis/imo ⁊ fau-
toriam heretice prauitatis/ dum ſcꝫ error
cui nō reſiſtitur approbatur. ¶ Teſtes au
tem inuocant/hui⁹ cedule cōpoſitores/ce-
lum ⁊ terrā/ꝙ non ad diffamationē cuiuſ-
cunqꝫ vel irritationē/ ſed ad ꝓpriarum ani
marū liberationē/ ⁊ ad obuiandū p̄tactis
et cōſimilib⁹ ſcandalis/ſi non hoc durante
concilio occurſum fuerit/euēturis iſta ſcri
bunt/atqꝫ notificant/pari voce publica/la
ti⁹ hec omnia deducere/ſi ita placitū fuerit
domino noſtro pape. Hec ibi. ¶ Moni-
¶ Y cus ¶ Qualis data eſt ad hec incōuenien-
tia prouiſiua reſpōſio. ¶ Volucer ¶ Nul
la prorſusqꝫ/ſed in deteriora continue res
lapſa eſt/vſqꝫ adeo ꝙ pro parte dominorum
polonorū interiecta eſt tandem appellatō
ad futurū conciliū. Cui appellationi cum
reſpondendū eſſet/lecta eſt/vt dicit̄ in con
ſiſtorio generali ⁊ publico/qđ vltimo con
ſtantie celebratū eſt/ minuta quedam ſub
forma bulle deſtruens vt aſſerunt qui lege
runt eam/ fundamētale penitus robur ne
dum piſani ſed conſtañ concilij/⁊ eoꝝ om

nium que in eis preſertim ſuꝑ electione ſū
mi pontificis/⁊ intruſorū electione atten-
tata facta ve ſunt. Continebat itaqꝫ in nul
lo caſu licere appellationem a papa facere
nec eius iudiciū in cauſis fidei declinare/
plane contra legem dei decretaqꝫ concilij.
Sed tam ceca ſemꝑ eſt affectio que nō ze-
lat veritatē/tam ſemꝑ ſibi contrariās ⁊ diſ
ſona veritati/mens aduerſa. ¶ Monicus
¶ Vellem plenius agnoſcere qualis ex in
tegro fuerit hec polonorꝫ cauſa/neqꝫ enī
illa leuiter crediderim/ que poſtremo ſub-
intuliſti/ꝗuis de occiſione omniꝫ polo-
norum facienda abſqꝫ lege vel ordine/ipiſ
nec auditis nec defenſis audierim. ¶ Vo
lucer ¶ Poſſum que breuib⁹ ꝯſtringi ver-
bis ea ſcriptis multiplicib⁹ edocere/ quo-
rum aliqua ſuis titulis ſeorſum notabo:
Res enī prolixa eſt/ ⁊ ad alia te vocat/ ſen-
tio p̄ſens dies. Dabo preterea titulos quo
rundā ex opuſculis germani tui plurimis
obmiſſis que vel memoria non tenet/ vel
vtilitas non tanta eſt. Ita enī fas erit tibi
vel alteri cui placuerint illa ſub collectorio
vno ſeu plurib⁹ ſcriptis dare. ¶ Monic⁹. ¶ Z
¶ Gratam mihi rem feceris volucer/dici-
to nihilomin⁹ antea/qualis de natura con
cilij ſit fratris exiſtimatio/inſtructus quip
pe eſt/nedum ex literis vel hiſtorijs/ſed ex
ipſa que doctrix eſt efficax experientia/vtpo
te qui nouiſſimo huic conſtātienſi conci-
lio cōtinuus aſtitit/quod numeroſitate cō
uenientiū/quod agendorꝫ arduitate/ qđ
ſui p̄ſertim duratione/maximū ſupra cete-
ra fuit/quoniam per trienniū cum ſex fere
menſibus protēſuꝫ eſt. ¶ Volucer ¶ Si
pondus doctrine vel eruditionis haberet
exiſtimatio ꝑegrini noſtri apud alios qua
lem facit amor apud te/rem exigeres cogni
tione non indignam/nec inutilem fortaſ-
ſis poſteritati. Sed neqꝫ plene didici ſuaꝫ
in omnibus que geſta ſunt vel opinioneꝫ
vel ſententiaꝫ/ꝗuis plurima ſcriptis reli-
querit de poteſtate concilij ⁊ ipſius quali-
tate. Sua fuit inſuper cōuerſatio aſſidue
cum illo preceptore ſuo/quem ſapientiſſi-
mum ⁊ prudentiſſimū nemo dubitauerit/
cardinalem cameracenſem dico/poterit il-
le multo doctius ⁊ ſalubrius cum autorita
tis pondere ſuper hac re vel verbo vel ſcri-
pta tradere qui cognouit. Hoc vnum ſcio
ꝙ zelus habende vnionis in ſciſmate tam
deſperato/tantiqꝫ tꝑis fecit multa tolerari

que fuiſſent aliſide nec tollerabilia nec tol-
leranda. Video ꝙ eccleſie reformatio nun-
ꝗ̄ fiet per conciliū ſine preſidentia ductoꝛi-
ris affectati bene prudentis ſimul ꝛ conſtā-
tis/ prouideant ſibi dum ſciuerint ꝛ potue-
rint membꝛa ꝑ prouincias aut regna: non
quidē in multiplicatione conſtitutionum
nouellarū/ hoc magis interturbat ꝗ̄ adiu-
uat/ ſed per executionē viuacem ꝛ virilem
earum legū que iam late ſunt abundantiſ-
ſime/ ſupuacuis etiā reſecans vel omiſſis:
Video ꝙ in doctrinis que fidem/ que reli-
gionem/ que bonos ꝛ ſalubres reſpiciunt
moꝛes/ vix inuenies in hac tempeſtate/ re-
bus vt ſunt manentibꝰ/ nec habito forti fa-
uoꝛe/ potentie ſecularis/ terminatio debi-
ta/ vel expedita iuſticia. Experto crede/ ne-
ꝗ̄ deductionē pro nūc aliam pete/ neq̄ de
remedijs opponēdis verbum feceris/ ſur-
ditati/ vbi non eſt auditus/ iubet ſapiens/
non effundas verbū/ his interim conten-
tus Habes enī de theologica cōſolatione
grandius opuſculū. Tecum habita/ gra-
tias deo/ qui te ſegregauit ab his ſolicitu-
dinibus/ ꝛ pro ceteris in poteſtate conſti-
tutis/ oꝛa cōpatiēs flēs ꝛ lugēs. ¶ Moni-
cus ¶ Conceſſerit ita deus/ bene vale vo-
lucer precauens vie caſus Salutaueriſq̄
nomine meo fratrem monens eum ſedulo
circūſpicere vigilanter/ quēadmodum in
medio nationis praue viuendū ſit: ¶ Vo-
lucer ¶ Et tu bene valeto monice nr̄i me-
moꝛ in oꝛationibus tuis:

Finit.

Sequūtur nōnulla carmina Joh. de gerſon/ que ꝛ precedē-tibus ꝛ ſubſequentibꝰ tractatibꝰ cōnexio-nem aliquā habere videntur. Primū car-men ad Johannem germanum ſuum de cauſa canendi.

Loquitur aduena

ad monicum.

Heu perurgent monice/ monice/
Anni nefaſti ſanguinei ꝛ necis
Ciuilis enſis cuilibet imminet
Qui iuſte viuit/ vera vel edocet

¶ Reſpondet monicus

Deme fruaris aduena conſule
Hac in ruina peſtifere vicis
Ad te redito ſolus in ocia
Eſto virilis vim facito tibi
Mens in ſuperna ſe leuet ocioꝛ
Odas canoꝛas pſallat alacrioꝛ
Quales ſophie dictat amoꝛ pius/
Non quas libido ſoꝛdida/ ſuggerit.
Quas muſa garrit ſcenica crebrius/
Ut coꝛ malignus vrat amoꝛibus.
Cure coquentes anxia pectoꝛa
Triſtes abibunt/ credito/ longius
Nam ſpiritus coꝛ viſere celicus
Gaudet quod almū perſonitat deum

Opponit aduena

At cum ſodales moꝛs mihi ſuſtulit
Cum pallas arcem vix habitet ſuam/
Quero ſonabunt cui mea cantica
Nerui loquentes/ quos lira temperat

¶ Reſpondet monicus

Omitto muſas/ angelus audiet
Sanctiq̄ tecum/ nonne ſatis tibi
Nec pꝛoꝛſus omnes moꝛs tulit effera
Petrus ſuperſtes/ quem ſapientia
Totum repleuit/ cardo dedit ſibi
Nomen ſtatūq̄/ ſufficit vnicus
Carmen melodum cui reſonet tuū
Uiuit gerardus quis rogo par ſibi
Qui veritatis exul amoꝛe fit
Noſtri clamengis dulce ſapit ſtilus
Etas nouellam progeniem dabit
Pro patribus quos perdidit atropos

Aliud eiuſdē aſclepiadeum catalecticum.

Uernū tempus adeſt/ fac hilareſce
Coꝛ tepens gelide frigoꝛe bꝛume
Surſum ſurrige te moꝛe volucris
Que vires reparat ſole tepenti
Odas dulciſono gutture foꝛmant
Alternantq̄ modos/ cernis alaudas
Se pennis liquidum libꝛat in ethꝛa
Senſim peruolitans/ deſerit ima
Extra ſe rapitur ebꝛia cantu
Affariq̄ deum leta videtur
Huic ſpaſmata cadens vt redit ad ſe
Jam degit ſolitis ſobꝛia terris
O ſi te rapit hec extaſis alma
Felix/ ſi iubilans excidis a te
Hec ſemper ſtolidas incolis oꝛas

Carmen lugubꝛe

pꝛo deſolatione vniuerſitatis pariſieñ. ꝓpter bella ciuilia.

Angeli pacis gemitus amaros
(Si cadunt in vos) facitote toto
Mentis eniſu/ roboate celi